

Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

7. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

8. În fapt, petentul arată că s-a născut cu handicap grav, trăiește singur și nu dispune de 4 însoțitori care să urce pe brațe căruciorul rulant electric nepliabil.

Potentul susține că, deși prin Ordonanța militară nr. 8 din 9 aprilie 2020 Guvernul a obligat DGASPC să continue contractul de îngrijiri medicale la domiciliu, din 10 aprilie îngrijitorul , angajată al Top Med Assistance SRI, nu s-a mai prezentat la domiciliul său, nu l-a mai îngrijit, nu i-a mai cumpărat mâncare, nu i-a mai gătit, spălat, călcat, dezbrăcat, igeinizat, ridicat etc, nimeni. Îngrijitorul a refuzat “mobilitatea” atât vertical cât și orizontală, deși era încă contractată.

9. La 26 mai 2020, după ieșirea din starea de urgență, managerul de caz a dispus urcarea liftkarului în vehiculul special pentru verticalități, etajul fără lift, bordură neregulamentară construită a trotuarului, parterul fără rampă a Judecătorei sector 4, fără să stabilească cum se face reintegrarea în mediul Covid.

10. De la data de 27 mai 2020, șoferul nu a mai venit să-l transporte și niciun alt șofer nu l-a înlocuit.

Potentul susține că dl , cosilierul primarului i-a spus că nu este singurul care folosește mașina specială și că nu scrie în contractul său “intimitate”.

11. De asemenea, petentul susține că managerul de caz a dispus izolarea acestuia la domiciliu, deși nu era infectat cu coronavirus, lăsându-l astfel nemâncat, neîngrijit și nereabilitat.

12. Nu în ultimul rând, petentul consideră că Inspekția Socială se face vinovată de participarea la discriminare prin refuzul de a verifica standardele serviciilor oferite de DGASPC Sector 5 și de nesancționarea acestei instituții.

Susținerile reclamațiilor DGASPC Sector 5 și salariații

13. Reclamații susțin următoarele:

- Deși petentul, în calitate de beneficiar al contractului nr. 8317/31.05.2017, avea obligații de a comunica deplasările pe care intenționează să le efectueze, cu datele aferente acestora (locații, zile, intervale orare), astfel încât prestatorul să poată întocmi calendarul deplasărilor ce constituie anexă la contract, acesta nu și-a respectat obligația. Reclamații susțin că transmiterea de către petent a solicitărilor de transport pe e-mail, prin care cerea transport într-o anumită zi, la o anumită oră, nu echivalează cu obligația contractuală expusă mai sus.

În acest sens, reclamații arată că la nivel de Direcție transportul persoanelor cu handicap locomotor de face cu o singură mașină, în speță autovehiculul Volkswagen Crafter M2, accesibilizat, iar petentul nu este singurul beneficiar, persoană cu handicap

locomotor de pe raza sectorului 5. Pe cale de consecință, reclamații susțin că asigură petentului dreptul la transport special adaptat, chiar și fără a fi întocmit calendarul deplasărilor din bună credință. Mai mult, salariații instituției l-au ajutat cu cumpărături, mâncare, corespondență, după cum bine arată și acesta în petiție.

- Tot cu privire la transport, reclamații arată că transportul petentului se efectuează în scopul școlarizării, recuperării medicale, abilitării și reabilitării, socializării, spitalizării, la ambulatorii de specialitate, sanatorii din București sau provincie, la activități sportive, culturale, de înot, la cluburi, terapii și alte asemenea, conform calendarului prestabilit. Transportul acestuia la instanțele de judecată exced obiectului contractului.
- Cu privire la șoferul , reclamații arată că, potrivit contractului individual de muncă acesta avea programul de la 8.00-16.00, de luni până vineri.
- De asemenea, reclamații mai arată că, potrivit legislației petentul beneficiază de gratuitate pe toate mijloace de transport în comun, acestea fiind adaptate pentru transportul persoanelor cu dizabilități între 80-90%.
- Cât privește acordarea de îngrijiri la domiciliu, reclamații susțin că petentul a beneficiat de îngrijiri la domiciliu în perioada 20.09.2019-30.04.2020, potrivit contractului de servicii sociale nr. 16619/20.09.2019 încheiat între DGASPC Sector 5 și SC Top Med Assistance SRL. Durata contractului în cauză a fost inițial până la 31.12.2019, ulterior fiind prelungită până la data de 30.04.2020.
- Reclamații susțin că, după expirarea acestui contract au continuat demersurile necesare contractării acestor servicii publicând de mai multe ori anunțuri de participare în vederea atribuirii contractului, însă până în prezent niciun furnizor de servicii nu s-a arătat interesat, nefiind primită nici măcar o singură ofertă (vezi adresele 89172/26.08.2020 și nr. 92088/02.09.2020).
- În privința asistentului personal, reclamații susțin că au reușit să angajeze personal pe perioade scurte de timp, iar pentru perioadele în care acesta nu a avut angajat un asistent personal a beneficiat de indemnizația prevăzută de lege. Aceștia susțin că potențialii asistenți personali identificați de Direcție, în urma discuțiilor purtate cu petentul și mama acestuia, au renunțat la angajare.

14. Având în vedere cele de mai sus, reclamații susțin că au întreprins toate măsurile legale pentru respectarea drepturilor petentului conferite de legislația în vigoare.

Sușinerile Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială a Municipiului București

15. Reclamata susține că în privința asigurării serviciilor de către DGASPC Sector 5 a efectuat un control în data de 03.06.2020, în urmă căruia s-a întocmit procesul verbal nr. 78/03.06.2020, prin care s-a constatat că Direcția a luat o serie de măsuri privind asigurarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, respectiv continuarea demersurilor privind asigurarea unui asistent personal și continuarea demersurilor privind asigurarea de îngrijiri la domiciliu. Toate aceste aspecte i-au fost comunicate petentului prin adresa nr. 1884/SIS/24.06.2020.

16. În ceea ce privește amendarea DGASPC Sector 5, ANPIS arată că, potrivit art. 18alin. 1lit b) din OUG nr. 113/2011 "Constituie contravenție și se sancționează cu

amendă de la 50000 la 10000 lei...b) refuzul persoanelor fizice/juridice de a duce la îndeplinire măsurile dispuse de inspectorul social, la termenele stabilite de acesta”. Având în vedere faptul că termenul de implementare a măsurilor dispuse prin procesul verbal de control a fost prelungit până la data de 31.12.2020, nu a existat posibilitatea amendării Direcției, așa cum solicită petentul.

De asemenea, reclamata susține că, potrivit legii 448/2006, art. 22, obligația stabilită de lege în sarcina autorităților administrației publice centrale se referă la transportul în comun și nu la serviciile de transport de care beneficiază petentul.

17. În consecință, reclamata susține că neexistând această obligație legală, nu există nici standarde de calitate pe care pe care să le poată verifica inspectorii sociali privind acest tip de transport.

Reclamata mai arată că singurele verificări pe care le pot efectua inspectorii sociali, sunt cele de respectare a condițiilor contractuale asumate de către DGASPC.

V. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

18. Constituția României:

- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- **Articolul 50 Protecția persoanelor cu handicap** *“Persoanele cu handicap se bucura de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor”.*
- **Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică** *”(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.
(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)”*
- **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**
”(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea

consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

19. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare – art. 2 alin. 1:

• *”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

20. LEGE nr. 448 din 6 decembrie 2006 (republicată**) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*)**

- **Articolul 3 Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii:** “a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului; b) prevenirea și combaterea discriminării; c) egalizarea șanselor; d) egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă; e) solidaritatea socială; f) responsabilizarea comunității; g) subsidiaritatea; h) adaptarea societății la persoana cu handicap; i) interesul persoanei cu handicap; j) abordarea integrată; k) parteneriatul; l) libertatea opțiunii, a controlului sau/și a deciziei asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de sprijin de care beneficiază; m) abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii; n) protecție împotriva neglijării și abuzului; o) alegerea alternativei celei mai puțin restrictive în determinarea sprijinului și asistenței necesare; p) integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap, cu drepturi și obligații egale cu ale tuturor celorlalți membri ai societății, cu respectarea nevoilor specifice persoanelor cu handicap”.
- **Articolul 4** “Autoritățile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentanții societății civile, precum și persoanele fizice și juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligația să promoveze, să respecte și să garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite în concordanță cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999, precum și cu

celelalte acte interne și internaționale în materie la care România este parte”.

21. CEDO

Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

- **Articolul 14** *„Interzicerea discriminării Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.*

Principiile de analiză

22. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că *„principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”.* Totodată, Curtea Constituțională a reținut că *„principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- *la situații egale trebuie să corespundă un **tratament egal**,*
- *la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.*

16. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria *„criteriului protejat”.*

23. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții:**

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

24. În fapt, Colegiul director reține neasigurarea îngrijirilor la domiciliu pe perioada stării de urgență.

25. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. **Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).**

Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

26. Din susținerile părților, Colegiul director reține că petentul, persoană cu dizabilitate locomotorie, beneficiază, potrivit legii, de îngrijire la domiciliu și asistent personal. Pe perioada stării de urgență, declarată ca urmare a pandemiei COVID 19, petentul susține că societatea care era contractată să-i ofere îngrijirile la domiciliu nu și-a îndeplinit obligațiile conform contractului și, mai mult, a reziliat contractul la data de 30 aprilie 2020.

De asemenea, petentul susține că nu are asistent personal de ceva timp, lucru care îi prejudiciază mult starea de confort.

Pe de altă parte, reclamații susțin că au întreprins toate măsurile legale pentru respectarea drepturilor petentului conferite de legislația în vigoare. Salariații instituției l-au ajutat cu cumpărături, mâncare, corespondență (lucru confirmat chiar de petent în sesizare).

27. Raportat la speță și susțineri, inclusiv la documetele anexate, Colegiul director apreciază că nemulțumirea petentului este legată de angajații societății prestatoare de servicii/îngrijiri la domiciliu, îngrijitorul , și șoferul DGASPC.

În acest sens, Colegiul director ia act de contractul nr. 16619/20.09.2019 încheiat între DGASPC Sector 5 și SC Top Med Assistance SRL. Durata contractului în cauză a fost inițial până la 31.12.2019, ulterior fiind prelungită până la data de 30.04.2020.

Având în vedere faptul că raportul contractual dintre petent și societatea prestatoare are caracter accesoriu, acesta a expirat odată cu exirarea contractului principal dintre DGASPC și societatea prestatoare. Astfel, îngrijitoarea nu mai era sub contract cu petentul.

În ceea ce privește șoferul , Colegiul director constată că la nivel de Direcție transportul persoanelor cu handicap locomotor de face cu o singură mașină, în speță autovehiculul Wolkswagen Crafter M2, accesibilizat, iar petentul nu este singurul beneficiar, persoană cu handicap locomotor de pe raza sectorului 5.

De asemenea, Colegiul director constată faptul că petentul are obligația de a comunica deplasările pe care intenționează să le efectueze, cu datele aferente acestora (locații, zile, intervale orare), astfel încât prestatorul să poată întocmi calendarul deplasărilor ce constituie anexă la contract, însă acesta nu a făcut dovada că a respectat această prevedere.

Nu în ultimul rând, Colegiul director reține că reclamații au continuat demersurile necesare contractării serviciilor de îngrijire la domiciliu publicând de mai multe ori anunțuri de participare în vederea atribuirii contractului, însă niciun furnizor de servicii nu s-a arătat interesat, nefiind primită nici măcar o singură ofertă (vezi adresele 89172/26.08.2020 și nr. 92088/02.09.2020).

28. În ceea ce privește lipsa unei sancțiuni acordată DGASPC Sector 5 de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială a Municipiului București, Colegiul director reține procesul verbal nr. 78/03.06.2020, prin care s-a constatat că Direcția a luat o serie de măsuri privind asigurarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, respectiv continuarea demersurilor privind asigurarea unui asistent personal și continuarea demersurilor privind asigurarea de îngrijiri la domiciliu. Toate aceste aspecte i-au fost comunicate petentului prin adresa nr. 1884/SIS/24.06.2020.

29. Având în vedere cele de mai sus, raportul de cauzalitate între faptele imputate și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina părților reclamate au fost determinate de criteriul invocat de petent, respectiv criteriul de handicap.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 26.05.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, POPA CLAUDIA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 31.05.2021

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.